

В. Л. Осецький

доктор економічних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України, заслужений працівник освіти України, професор кафедри економічної теорії, макро- і мікроекономіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5104-1070>

**ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я ТА СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ¹**

Valerii Osetskyi

Dr. Sc. (Economics), Professor, Academician of the Academy of Sciences of the Higher School of Ukraine, Honored Worker of Education of Ukraine, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5104-1070>

**PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE FIELD OF HEALTH
AND SOCIAL PROTECTION OF UKRAINE**

JEL classification: Y30.

Останнім часом реалізація проектів державно-приватного партнерства (ДПП) викликає значний інтерес з боку як науковців, так і представників органів виконавчої влади, менеджменту державних корпорацій, приватних інвесторів. Про це свідчать ухвалені з цією метою нормативно-правові акти, затверджені Урядом України перелік пріоритетних інвестиційних проектів. У колективній монографії науковців Академії фінансового управління “Державні фінанси України: розвиток та управління змінами (проблеми економічної безпеки)” окремий розділ присвячено проблематиці використання зарубіжного досвіду впровадження публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я (автори: д. е. н., проф. Павлюк К. В., ст. н. с. Камінська О. С.), розвитку партнерських відносин держави та недержавного сектору в системі соціального захисту населення в Україні (автор д. е. н., проф. Павлюк К. В.).

Наголошується, що запроваджена в Україні медична реформа мала привести до реформування системи охорони здоров'я, у т. ч. в частині надання закладами охорони здоров'я якісних медичних послуг та їх належного матеріально-технічне забезпечення. Однак державні програми не дають змоги повною мірою досягти зазначених цілей, насамперед через обмеженість

¹ Державні фінанси України: розвиток та управління змінами (проблеми економічної безпеки) / за ред. Т. І. Єфименко ; ДНУ “Акад. фін. управління”. – Київ, 2017. – 496 с. ISBN 978-617-7509-03-1. (Розділ 2. Управління змінами в системі державних фінансів України: 2.3. Зарубіжний досвід упровадження публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я; 2.4. Розвиток партнерських відносин держави та недержавного сектору в системі соціального захисту населення в Україні).

коштів державного бюджету. У результаті ДПП як форма співробітництва між державою та приватним сектором є шляхом залучення інвестицій у мережу закладів охорони здоров'я на фоні зростання фінансування галузі й набуття нею ринкових ознак, магістральною опцією і для інвесторів, і для лікарень. Адже добре структуровані проекти ДПП є одним із доступних інструментів, аби запровадити нову інфраструктуру охорони здоров'я і поліпшити доступ до медичних послуг вищої якості. З огляду на це вивчення зарубіжного досвіду впровадження ДПП у сфері охорони здоров'я, а також розвитку партнерських відносин держави й недержавного сектору в системі соціального захисту населення в Україні є надзвичайно актуальним. Поява функціональних досліджень, які відображають теоретичні й практичні аспекти ДПП в умовах інституційних і фінансових трансформацій, – важлива подія.

З урахуванням зарубіжного досвіду авторами запропоновано низку рекомендацій щодо розвитку ДПП, перспективних для впровадження в Україні.

У рамках досліджуваної проблеми розглянуто переваги механізму ДПП, що сприяє, зокрема, зменшенню навантаження на бюджет, підвищенню ефективності під час реалізації проектів, прискоренню розв'язання суспільно важливих завдань в охороні здоров'я. Проблемами розвитку ДПП визначено непрозорість в ухваленні рішень, недостатній рівень суспільного контролю, моніторингу та комплаєнсу, участі суспільства у реалізації проектів ДПП, обмеження соціальної справедливості, високу вартість, складність масштабного впровадження. Розкрито основні форми й моделі ДПП, ризики їх реалізації – капітальних вкладень, надходжень, ринковий, небезпеки передачі ризиків державному сектору. Окреслено фактори, що стримують розвиток ДПП, зокрема в Україні: організаційні, інституціональні, економічні, соціально-психологічні. Систематизовано переваги і недоліки співпраці з приватним сектором у галузі охорони здоров'я. У рамках дослідження наведено приклади застосування проектів ДПП в охороні здоров'я Німеччини, Франції, Великобританії, Канади, Австралії тощо.

Акцентовано увагу, що основними суб'єктами в регулюванні соціальних проблем є держава та спеціалізовані громадські організації, які, виступаючи певною мірою з різних позицій, користуючись власним арсеналом інструментів, зосереджують зусилля на вирішенні актуальних для всього суспільства питань.

Авторами сформульовано рекомендації щодо перспектив розвитку ДПП в Україні, а саме: розробити національну стратегію та “дорожню карту” для ДПП з урахуванням факторів ризику й перешкод на шляху реалізації моделей партнерства з метою удосконалення нормативно-правової бази; створити спеціалізовану установу для управління, моніторингу ДПП в охороні здоров'я на загальнодержавному рівні; сформулювати законодавчі ініціативи для створення прозорих, конкурентних умов функціонування ДПП у сфері охорони здоров'я; розробити методичні рекомендації щодо вибору та використання фінансових моделей реалізації проектів ДПП, прийнятних для сис-

теми охорони здоров'я; забезпечити безперервний громадський зв'язок з усіма зацікавленими сторонами ДПП на засадах відкритості й прозорості.

Рецензованим матеріалам монографії властива наукова новизна, що свідчить про глибоку обізнаність авторів з теоретичними та практичними аспектами упровадження зарубіжного досвіду публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я, а також розвитку партнерських відносин держави та недержавного сектору в системі соціального захисту населення в Україні. Широке ознайомлення та використання результатів проведеного дослідження буде корисним для урядовців, працівників фінансово-інвестиційної сфери, фахівців, які на науковому та практичному рівнях вирішують питання організації державно-приватного партнерства.